หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ายังไม่เคยมีผู้ใดทำการวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการสื่อการสอนวิชาสุขศึกษามาก่อน แต่ก็มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการสื่อการสอนวิชาสุขศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

<u>งานวิจัยในประเทศ</u>

จิรพรรณ เขมะสุวรรณ (2518 : 54) ได้ทำการวิจัย เรื่องการใช้ประโยชน์สไลด์เทปเสียงในการสอนวิชาสุขศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบแนวความคิดของผู้เรียนเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนวิชาสุขศึกษาชั้นมัธยมปีที่สาม และเปรียบเทียบผลการสอนโดยใช้สไลด์เทปเสียงกับการสอนแบบบรรยาย การดำเนินการวิจัยใช้การทดลองสอนวิชาสุขศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม 2 กลุ่ม ซึ่งมีความสามารถทางสติปัญญาโดยเฉลี่ยเท่ากัน จำนวน 30 คน โดยสอนกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการบรรยายและกลุ่มทดลองใช้วิธีสอนโดยการใช้สไลด์เทปเสียงประกอบการสอน เนื้อหาวิชาที่สอนเป็นเรื่องเดียวกัน ใช้เวลาสอนเท่ากันและครูผู้สอนเป็นคนเดียวกัน มีการทดสอบและทดลองใช้สไลด์เทปเสียงก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สไลด์เทปเสียง เป็นที่รวมความสนใจของนักเรียน ช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี

2. ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนและสนใจเนื้อหาในบทเรียนมากขึ้น

3. ทำให้นักเรียนพร้อมที่จะค้นคว้าและตื่นตัวในการที่จะทำรายงานหลังจากได้ดูสไลด์เทปเสียงแล้ว

เบญจพร เสรีรุ่ง (2522: 76-82) ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนสุขศึกษา เกี่ยวกับการสอนสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังครูสุขศึกษา 153 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 50 โรง ผลการวิจัยพบว่า ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรม 3 ลักษณะคือ การจัดสิ่งแวดล้อม การบริการสุขภาพและการสอนสุขศึกษา โดยครูเน้นด้านทัศนคติ ความรู้และการปฏิบัติตามลำดับ วิธีการสอนที่ครูควรนำมาใช้ คือ การบรรยายพร้อมใช้อุปกรณ์การสอนและอุปกรณ์การสอนที่ทำให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจมากที่สุด คือ ภาพยนตร์ ภาพสไลด์และวัสดุของจริง สำหรับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการสอน คือ อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาสุขศึกษาเท่าที่ควร ครูสุขศึกษามีจำนวนน้อยและมีความรู้ด้านสุขภาพอนามัยน้อย นักเรียนเบื่อหน่ายที่จะเรียนวิชาสุขศึกษาและโรงเรียนขาดงบประมาณ

กรมพลศึกษา (2526: 64-68) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนสุขศึกษาของครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนสุขศึกษาส่วนใหญ่ใช้หนังสือเรียนตามหลักสูตรและหนังสือประกอบบทเรียนสุขศึกษาเป็นสื่อการสอน ส่วนที่ใช้น้อยคือ ฟิล์มภาพยนตร์สุขศึกษา กราฟ อุปกรณ์ที่ใช้ส่วนใหญ่คือ กระดานดำ เครื่องเทปบันทึกเสียง อุปกรณ์ที่ใช้น้อยที่สุดคือ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

2. สื่อการสอนสุขศึกษาที่มีใช้ในโรงเรียนตามมาตราฐานขั้นต่ำของโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา ฉบับแผนพัฒนาระยะที่ 4 พบว่า สื่อการสอนสุขศึกษาส่วนใหญ่เป็นเครื่องหมายจราจรและอาหารหลัก 5 หมู่ สื่อการสอนที่ใช้น้อย คือ เรื่องบุคคลสำคัญทางการแพทย์และการใช้ยานพาหนะ

3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้ การผลิต การซ่อมแซมและการบริการด้านสื่อการสอน พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการความรู้ขั้นพื้นฐานในการผลิต การใช้สื่อการสอน แหล่งที่ให้บริการด้านสื่อและการจัดอบรมครูในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนสุขศึกษา

4. อุปสรรคและปัญหาในการใช้สื่อการสอนที่พบ คือ ไม่ทราบแหล่งที่จะหาวัสดุ มีความยุ่งยากในการใช้บริการสื่อการสอน และการเคลื่อนย้ายโสตทัศนวัสดุ เพื่อทำการสอน ในด้านการบริหารงานพบว่าผู้บริหารไม่มีความรู้และไม่เห็นความสำคัญของการใช้สื่อการสอน

อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528: 59) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการการนิเทศของครูสุขศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูสุขศึกษาจำนวน 96 คน ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศด้านสื่อการสอนที่ครูสุขศึกษาต้องการมาก ได้แก่ เรื่องความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยาการและวัสดุอุปกรณ์ทางสุขภาพ การเลือกสื่อการสอนให้สัมพันธ์กับบทเรียนและประสบการณ์เดิมของนักเรียน การผลิตวัสดุอุปกรณ์ขึ้นใช้เองจากวัสดุในท้องถิ่น วิธีใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดซื้อ การเก็บรักษาและการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ และครูยังต้องการให้ผู้นิเทศช่วยจัดหาคู่มือและอุปกรณ์การสอนมาแลกให้กับทางโรงเรียนนำตัวอย่างของอุปกรณ์การสอนแบบใหม่ ๆ มาให้ดูด้วย

<u>การวิจัยในต่างประเทศ</u>

ยูน (Yoon 1977: 1830-A-1831-A) ได้ศึกษาความต้องการสื่อการสอนของโครงการอบรมอาจารย์ประจำการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ทั่วไปและผู้บริหารเคยมีประสบการณ์ด้านสื่อการสอนหรือวิชาโสตทัศนศึกษาโดยได้เรียนจากวิทยาลัยที่ตนสำเร็จการศึกษา ผู้บริหารต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แผ่นโปร่งใส การแสดงและนิทรรศการมากที่สุด อาจารย์มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องฉายภาพยนตร์ 16 มม. ภาพยนตร์ 8 มม. และเครื่องฉายภาพทึบแสง อาจารย์บางคนมีความสนใจในการผลิตและการใช้แผ่นโปร่งใส ภาพถ่ายสไลด์และสื่อการสอนชุดโปรแกรม ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นว่า ควรจะมีการจัดฝึกอบรมการใช้โสตทัศนวัสดุในระหว่างปิดภาคเรียน

ซิมเมอร์ไล และคณะ (Zimmerli et al, 1966: 343-348) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "โปรแกรมทดลองการใช้วิดีโอเทปเป็นสื่อการสอนสุขศึกษาแก่นักเรียนระดับ 6-9" (A Pilot Program Using Videotape as a Health Education Medium with Student in Grade Six to Nine) โดยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งราชการและเอกชน จัดทำวิดีโอเทป 3 เรื่อง ได้แก่ สุรา การหลอกลวงให้ใช้ยา และการสูบบุหรี่ แล้วนำไปใช้ในโครงการสาธิตแก่นักเรียนระดับ 6-9 วิธีดำเนินการวิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจำนวน 1,078 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชาย 267 คน นักเรียนหญิง 267 คน กลุ่มควบคุมเป็นนักเรียนชาย 275 คน นักเรียนหญิง 265 คน

รูปแบบการวิจัยใช้วิธีทดสอบก่อนและหลัง (Pretest-Postest Control) วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความแตกต่างในเรื่องระดับความรู้และ เจตคติทางสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการชมวิดีโอ เทป ผลการวิจัยพบว่า สำหรับกลุ่มทดลองหลังจากได้ชมวิดีโอ เทปแล้ว ระดับความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เชน จูเนียร์ (Chen Jr. 1983: 324-325) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "จะ เกิดอะไร ถ้า เครื่องคอมพิว เตอร์ เข้ามามีบทบาทในการ เรียนการสอนสุขศึกษาในโรง เรียน" (When and What of Micorcomputers Invaded School Health Education) โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาว่าไมโครคอมพิว เตอร์ เข้าไปมีส่วนช่วย ในการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษาได้อย่างไร โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากยอดการขาย เครื่องคอมพิว เตอร์ทั่วประ เทศในสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มในการใช้ เครื่องคอมพิว เตอร์มีสูงขึ้น ซึ่งคาดว่าในปี 1989 จะมีประมาณร้อยละ 80 ของครอบครัวชาวอเมริกันที่มี เครื่องคอมพิว เตอร์ใช้ และในอนาคตข้อมูลต่าง ๆ ด้านสุขศึกษาที่ได้มีการ เตรียมพร้อมไว้ก็จะมีประโยชน์ต่อเด็กนัก เรียน เป็นอันมาก เพราะเด็กจะสามารถหาข้อมูลหรือทำการบ้านร่วมกับ เครื่องคอมพิว เตอร์ได้ ซึ่งจะทำให้การ เรียนการสอนสุขศึกษาได้ผลอย่างสูงสุด นอกจากนั้นในอนาคตการมีไมโครคอมพิว เตอร์ประจำบ้านจะทำให้สามารถสอบถามปัญหาด้านสุขภาพไปยังศูนย์คอมพิว เตอร์ขนาดใหญ่ เพื่อหาข้อมูลหรือโต้ตอบ เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพได้ตลอด เวลา ซึ่งจะทำให้ปัญหา เกี่ยวกับการขาดความรู้ด้านสุขภาพหมดไป

<u>สรุปงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง</u>

จากการศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในประ เทศพบว่า การใช้สื่อการสอนในวิชาสุขศึกษามีส่วนช่วยให้นัก เรียนมีความรู้ด้านสุขภาพ เพิ่มขึ้นและมีความสนใจกระตือรือร้นในบท เรียนมากขึ้น ในด้านปัญหา เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนสุขศึกษานั้นครูสุขศึกษาส่วนมากยังมีปัญหา เกี่ยวกับจำนวนวัสดุอุปกรณ์การสอนมีน้อยไม่ เพียงพอต่อความต้องการ ไม่ทราบแหล่งวิทยาการที่จะให้บริการด้านสื่อการสอน และผู้บริหารไม่ เห็นความสำคัญของสื่อการสอน สำหรับความต้องการการใช้สื่อการสอนสุขศึกษา ครูสุขศึกษาต้องการการนิ เทศเกี่ยวกับแหล่งบริการสื่อการสอนวิชาสุขศึกษา การใช้ การผลิต การซ่อมแซม รวมทั้งต้องการให้มีการอบรม เพิ่ม เติมความรู้ในการใช้สื่อการสอนสุขศึกษาให้แก่ครูผู้สอนมากขึ้น

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้นพบว่าอาจารย์และผู้บริหารโรงเรียนมีความสนใจและต้องการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษามากขึ้น และผลการวิจัยที่พบว่าการใช้สื่อการสอนในวิชาสุขศึกษา โดยการใช้วิดีโอเทปมีส่วนช่วยให้ความรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อีกทั้งยังพบว่าแนวโน้มในอนาคตการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนสุขศึกษาจะประสบความสำเร็จมากขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่ายังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการด้านสื่อการสอนในวิชาสุขศึกษาโดยตรง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของครูผู้สอนสุขศึกษาว่าอยู่ในสภาพใด เพื่อให้ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดดำเนินการสอนสุขศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ได้นำไปพิจารณาปรับปรุงสื่อการสอนสุขศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูสุขศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย